

XÂY DỰNG CƠ CHẾ ĐẶC THÙ CHO THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH: ĐÁNH GIÁ VÀ KHUYẾN NGHỊ

ThS. TRẦN HÙNG PHI^(*)
TS. PHẠM QUỐC HƯƠNG^(**)

Ngày nhận bài: 15/5/2023

Ngày thẩm định: 20/5/2023

Ngày duyệt đăng: 20/6/2023

Tóm tắt: Với lợi thế là đô thị đặc biệt, lớn nhất cả nước về dân số và quy mô kinh tế, Thành phố Hồ Chí Minh là đầu tàu, động lực kinh tế, có sức lan tỏa trong Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. Năm 2022, tỷ lệ đóng góp của Thành phố Hồ Chí Minh vào GDP cả nước là khoảng 15,55%⁽¹⁾; giữ vững vai trò trung tâm văn hóa, giáo dục - đào tạo, khoa học - công nghệ, đầu mối giao thông quan trọng của cả nước, là địa phương có vai trò quan trọng về chính trị và đối ngoại trong sự phát triển của cả nước. Tuy nhiên, các điểm nghẽn, nút thắt về phát triển kinh tế - xã hội đã và đang cản trở Thành phố Hồ Chí Minh phát huy tiềm năng, lợi thế. Do vậy, xây dựng các cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội để Thành phố Hồ Chí Minh tạo bước đột phá là vấn đề có ý nghĩa quan trọng hiện nay.

Từ khóa: cơ chế đặc thù; Thành phố Hồ Chí Minh; cơ chế, chính sách

1 Đặt vấn đề

Sau 10 năm thực hiện Nghị quyết số 16-NQ/TW ngày 10/8/2012 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2020 và 05 năm thực hiện thí điểm Nghị quyết số 54/2017/QH14 ngày 24/11/2017 của Quốc hội về thí điểm cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh, Thành phố tiếp tục phát huy vị trí đầu tàu của cả nước, cơ cấu kinh tế tiếp tục chuyển dịch theo hướng tích cực gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng, từng bước phát triển theo chiều sâu dựa trên nền tảng ứng dụng khoa học - công nghệ và đổi mới sáng tạo. Tuy vậy, Thành phố Hồ Chí Minh cũng đang phải đối diện với nhiều thách thức mới ngày càng gia tăng. Cụ thể, tốc độ tăng trưởng giảm

nhỏ, không đạt mục tiêu đề ra; chất lượng tăng trưởng kinh tế bộc lộ nhiều hạn chế, gặp khó khăn trong việc thăng tiến lên nấc cao hơn của chuỗi giá trị và xác lập cơ cấu kinh tế hiện đại. Hoạt động của các khu công nghiệp, khu chế xuất, khu công nghệ cao chưa có sự đột phá, chưa thu hút được nhiều tập đoàn lớn. Thành phố chưa phát huy được thế mạnh của một trung tâm khoa học - công nghệ trong việc nâng cao năng suất và chất lượng phát triển, chưa thể hiện được vai trò dẫn dắt phát triển Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. Sự vượt trội của Thành phố so với cả nước ở một số mặt đã chậm lại, hệ thống giao thông, hạ tầng chưa có bước đột phá, chưa đáp ứng yêu cầu phát triển của Thành phố và phục vụ đời sống nhân dân. Thành phố Hồ Chí Minh đang xây dựng Đề án phát triển Trung tâm Tài chính quốc tế Việt Nam. Tuy nhiên, qua quá trình nghiên cứu cho thấy, với khung thể chế như hiện tại thì việc xây dựng Trung tâm Tài chính của khu vực và thế giới

^(*) Học viện Chính trị khu vực II, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

^(**) Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh

tại Thành phố là chưa thật sự khả thi, cần có sự điều chỉnh, cởi mở hơn về chính sách tài chính, công nghệ, ngân hàng, ngoại hối và các chính sách có liên quan để tạo nền tảng pháp lý cho đề xuất này.

Chính vì vậy, việc xây dựng cơ chế đặc thù để Thành phố Hồ Chí Minh trở thành thành phố hiện đại, thông minh, năng động sáng tạo, trung tâm tài chính quốc tế, phát triển ngang tầm các thành phố lớn trong khu vực châu Á là vấn đề cấp bách và quan trọng trong bối cảnh hiện nay. Chính vì vậy, Nghị quyết số 31-NQ/TW ngày 30/12/2022 của Bộ Chính trị về *phương hướng phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045* đã khẳng định: “Tập trung ưu tiên hoàn thiện thể chế, chính sách, điều kiện thuận lợi để tạo bước chuyển có tính đột phá trong huy động sức mạnh tổng hợp, khai thác hiệu quả các tiềm năng, lợi thế, vị trí chiến lược, thúc đẩy Thành phố Hồ Chí Minh phát triển nhanh, bền vững”.

2. Thực trạng cơ chế, chính sách phát triển Thành phố Hồ Chí Minh

Thứ nhất, về chính sách ưu tiên thu hút nhà đầu tư chiến lược vào xây dựng trung tâm đổi mới sáng tạo, trung tâm nghiên cứu và phát triển

Với đặc thù là trung tâm kinh tế, văn hóa, khoa học - công nghệ của cả nước, Thành phố Hồ Chí Minh cần phát triển kinh tế dựa trên nền tảng đổi mới sáng tạo, khoa học - công nghệ, sản xuất sản phẩm công nghệ cao, công nghệ tiên tiến, nhà máy thông minh, tiêu tốn ít lao động... nên việc thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài vào lĩnh vực công nghệ cao đóng vai trò quan trọng. Tuy vậy, thời gian qua, Thành phố Hồ Chí Minh đã tuột mất nhiều cơ hội thu hút đầu tư các dự án công nghệ cao có quy mô lớn, vì không có cơ sở và thẩm quyền áp dụng cơ chế ưu đãi do nhà đầu tư đề xuất.

Hiện nay, Thành phố Hồ Chí Minh đã ban hành nhiều chính sách ưu đãi nhằm thu hút các dự án FDI công nghệ cao và chuyển giao công nghệ cho doanh nghiệp nội địa, nhưng kết quả đạt được vẫn chưa đáp ứng được mục tiêu, nhu

cầu của quá trình phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố. Đầu tư FDI từ khu vực công nghệ nguồn của thế giới, như EU và Mỹ vào Thành phố còn hạn chế. Các đối tác đầu tư lớn từ khu vực châu Á, ngoại trừ Nhật Bản và Hàn Quốc đa số trình độ công nghệ ở mức trung bình, không cao hơn nhiều so với công nghệ sẵn có ở trong nước. Chẳng hạn, từ khi Intel quyết định đầu tư vào Việt Nam (năm 2006) và chọn Khu công nghệ cao Thành phố Hồ Chí Minh với tổng vốn đầu tư lũy kế đến nay hơn 1,5 tỷ USD, thì đến nay Thành phố Hồ Chí Minh chỉ đón thêm một tập đoàn lớn khác là Samsung (năm 2014). Năm 2022, Samsung HCMC CE Complex tăng vốn trên 841 triệu USD, giúp Thành phố Hồ Chí Minh có dự án “khủng” góp mặt trong top 05 dự án FDI lớn nhất năm cả nước⁽²⁾. Do vậy, Thành phố cần có gói ưu đãi linh hoạt để thu hút các dự án công nghệ cao, nhất là đầu tư cho nghiên cứu và phát triển (R&D), chế tạo và thiết kế sản phẩm bán dẫn công nghệ cao và lĩnh vực công nghệ thuộc danh mục công nghệ ưu tiên nghiên cứu, phát triển và ứng dụng để chủ động tham gia Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Quá trình hội nhập kinh tế quốc tế của Thành phố nói riêng và cả nước nói chung ngày càng sâu rộng, độ mở của nền kinh tế Việt Nam rất cao, chịu tác động ảnh hưởng trực tiếp trước các biến động của tình hình quốc tế. Mặt khác, tình hình dịch bệnh, thiên tai, chiến tranh, cạnh tranh thương mại,... có thể sẽ vẫn tiếp diễn, do vậy, Thành phố cần có những cách thích ứng để phát triển. Môi trường đầu tư của Thành phố đang chịu sự cạnh tranh, lực hút đầu tư của các tỉnh, thành, quốc gia khác có môi trường đầu tư thuận lợi hơn. Mặc dù “Thành phố Hồ Chí Minh vẫn nằm trong top đầu thu hút tổng vốn FDI cả nước các năm qua, nhưng các dự án tỷ USD có xu hướng chọn những địa phương khác. Giai đoạn 2017 - 2021, top 05 các dự án lớn nhất hằng năm thường phân bổ ở Thái Nguyên, Bắc Ninh, Nam Định, Hải Phòng, Bà Rịa - Vũng Tàu, Bình Dương hoặc vài tỉnh miền Tây Nam Bộ. Trong suốt giai đoạn này, chỉ năm 2019 là Thành phố Hồ Chí Minh có

02 dự án trong top 05 nhưng giá trị rót vốn cũng chỉ 650 triệu USD (Techtronic Tools) và 300 triệu USD (Wanna Explore Travel)⁽³⁾. Đây là thách thức to lớn cho các nhà quản lý Thành phố.

Vốn đầu tư nước ngoài vào Thành phố Hồ Chí Minh chững lại trong bối cảnh quỹ đất hạn chế, hạ tầng chưa tốt và các địa phương khác ngày càng tỏ ra năng động hơn. Thành phố có tỷ lệ lấp đầy của khu công nghệ cao, các khu chế xuất, khu công nghiệp luôn ở mức cao, nhưng quỹ đất để thu hút các dự án phục vụ cho sản xuất công nghiệp không còn nhiều. Do đó, một số nhà đầu tư đã phải chuyển hướng đầu tư sang địa phương khác mặc dù trước đó có nguyện vọng đầu tư là ở Thành phố Hồ Chí Minh. Thời gian gần đây, một số tỉnh, như Bắc Ninh, Thái Nguyên, Bắc Giang, Hải Phòng..., đã thành công trong việc thu hút những tập đoàn đa quốc gia đứng đầu chuỗi cung ứng (Samsung, LG, Apple...). Nhờ đó, các địa phương nêu trên liên tục thu hút được các nhà cung cấp cấp I, II của các tập đoàn này. Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam nói chung và Thành phố Hồ Chí Minh nói riêng thời gian qua chưa thu hút thêm được các nhà đầu tư thuộc diện này nên không thu hút được các nhà đầu tư trong chuỗi cung ứng vào đầu tư tại Thành phố.

Theo Bà Mary Tarnowka, Giám đốc Điều hành Hiệp hội doanh nghiệp Hoa Kỳ (Amcham): “Để thu hút các nhà đầu tư, mấu chốt hiện nay là cần đảm bảo một môi trường pháp lý tích cực. Bởi, khi đầu tư, chúng tôi quan tâm đến việc tạo ra một hệ thống quy định công bằng, minh bạch, có thể dự đoán và hiệu quả, coi trọng sự đổi mới⁽⁴⁾. Hiện tại, Thành phố Hồ Chí Minh chưa có hành lang pháp lý mạnh mẽ, vượt trội so với mặt bằng chung của cả nước hoặc đủ cạnh tranh với các nhà đầu tư trong khu vực. Việc lựa chọn nhà đầu tư chiến lược nếu qua quy trình thông thường, thực hiện việc đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư thì thường các tập đoàn lớn không tham gia do không xác định được lộ trình triển khai, thời gian thực hiện rất dài, nguy cơ ảnh hưởng đến thương hiệu và giá trị doanh nghiệp

nếu không được lựa chọn. Đồng thời, các nhà đầu tư chiến lược thường cân nhắc nhiều địa điểm tại nhiều quốc gia khác nhau để triển khai dự án và tổ chức đàm phán các cơ chế ưu đãi, hỗ trợ, thời gian triển khai và địa điểm triển khai. Do đó, nếu không có cơ chế đủ mạnh thì Thành phố không thể cạnh tranh với các địa phương ở các quốc gia khác.

Thứ hai, về chính sách đầu tư doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo, tổ chức khoa học và công nghệ, tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo

Việt Nam hiện chưa có quy định pháp luật hướng dẫn chi tiết các tiêu chí để xác định một doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo. Tuy nhiên, một số điểm khác biệt cơ bản giữa doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo so với doanh nghiệp nhỏ và vừa, trước hết nằm ở việc doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo phát triển trên nền tảng tài sản trí tuệ, nghiên cứu công nghệ, mô hình kinh doanh mới. Đó có thể là việc phát triển mới một nền tảng công nghệ mới hay sáng tạo ra một mô hình kinh doanh mới. Ngoài ra, khả năng tăng trưởng nhanh cũng là điểm khác biệt giữa doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo và doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Thành phố Hồ Chí Minh hiện có gần 2.000 doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, trong đó 65% tập trung ở lĩnh vực công nghệ thông tin⁽⁵⁾. Hiện nay, Thành phố có 34 tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, trong đó 24 cơ sở ươm tạo, tăng tốc khởi nghiệp và 10 không gian làm việc chung⁽⁶⁾. Các cơ sở ươm tạo nhà nước hầu hết tập trung vào các lĩnh vực nông nghiệp công nghệ cao, công nghệ cao hay công nghệ sinh học, cơ khí tự động hóa. Đây là các lĩnh vực cần thời gian ươm tạo dài, vốn đầu tư lớn, nhưng chính các lĩnh vực này mới tạo ra được các công nghệ lõi cho doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Đồng thời, đây là yếu tố quan trọng để hệ sinh thái khởi nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh phát triển bền vững và có lợi thế cạnh tranh. Trong khi đó, các cơ sở ươm tạo tư nhân phần lớn tập trung ươm tạo và tăng tốc cho các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo trong các lĩnh vực, như

công nghệ thông tin, thương mại điện tử và công nghệ tài chính..., do chi phí đầu tư không lớn, thời gian uơm tạo ngắn và thoái vốn nhanh. Đây là các nhóm đối tượng quan trọng trong việc uơm mầm và phát triển các sản phẩm, dịch vụ đổi mới sáng tạo cho Thành phố.

Như vậy, hiện nay, các nhà đầu tư mạo hiểm (nhà đầu tư cá nhân và quỹ đầu tư mạo hiểm) vẫn chịu thuế theo dạng đầu tư vào doanh nghiệp nhỏ và vừa. Tất cả các thương vụ đầu tư vào doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo dù thất bại hay thành công đều phải đóng thuế khi chuyển nhượng hoặc góp vốn. Trong khi đó, rủi ro trong đầu tư mạo hiểm là cực kỳ lớn và các đối tượng này chưa được nhà nước xem xét hỗ trợ. Nhiều nước trên thế giới đã có chính sách hỗ trợ và ưu đãi cho nhà đầu tư mạo hiểm, do tính rủi ro lớn, ngược lại, nếu thành công sẽ tạo ra nhiều tác động rất lớn cho xã hội về hiệu quả của hoạt động đổi mới sáng tạo.

Thứ ba, về chính sách thúc đẩy Thành phố Hồ Chí Minh trở thành trung tâm tài chính quốc tế

Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định, trong bối cảnh mới Việt Nam phải nhanh chóng bứt phá, rút ngắn khoảng cách phát triển với khu vực và thế giới, đặt ra mục tiêu đến năm 2030 là nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao và đến năm 2045 Việt Nam sẽ trở thành một nước phát triển có thu nhập cao. Cùng với đó, Chiến lược Phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021 - 2030 xác định phương hướng, nhiệm vụ “Thúc đẩy Thành phố Hồ Chí Minh trở thành trung tâm tài chính quốc tế”⁽⁷⁾.

Để hiện thực hóa tầm nhìn chiến lược trở thành trung tâm tài chính quốc tế đặt ra rất nhiều thách thức cho Thành phố. Có thể thấy, Thành phố Hồ Chí Minh đang hội tụ các lợi thế, tiềm năng, yêu cầu phát triển và quyết tâm chính trị cho việc xây dựng trung tâm tài chính quốc tế. Với lợi thế về vị trí địa lý, điều kiện chính trị, xã hội ổn định và sự năng động kinh tế, Thành phố Hồ Chí Minh đã và đang là một đầu tàu chủ yếu của nền kinh tế Việt Nam. Đặc biệt,

mặc dù chưa được xếp hạng trong Chỉ số trung tâm tài chính toàn cầu (GFCI), nhưng Thành phố Hồ Chí Minh đang dẫn đầu danh sách 10 trung tâm tài chính tiềm năng được xem xét để đưa vào danh sách xếp hạng chỉ số GFCI chính thức, với 148/150 hạng mục đã hoàn thành đánh giá. Tiềm năng và sự phát triển mạnh mẽ của Thành phố Hồ Chí Minh sẽ củng cố động lực tăng trưởng cho Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, góp phần vào sự phát triển chung của Việt Nam trên cả phương diện nội tại lẫn quốc tế. Đề án Phát triển Thành phố Hồ Chí Minh thành Trung tâm Tài chính quốc tế đã xác định 04 nhóm chính sách để xây dựng và phát triển Thành phố Hồ Chí Minh thành Trung tâm Tài chính quốc tế; đồng thời, xác định lộ trình thực hiện gồm 03 giai đoạn: Giai đoạn 2021 - 2025: Củng cố vị thế Thành phố Hồ Chí Minh là trung tâm tài chính quốc gia; Giai đoạn 2026 - 2030: Phát triển Thành phố Hồ Chí Minh thành trung tâm tài chính khu vực; Giai đoạn từ năm 2031 trở đi: Phát triển Thành phố Hồ Chí Minh thành trung tâm tài chính toàn cầu⁽⁸⁾.

Cơ chế, chính sách phù hợp được xem là “bà đỡ” cho tăng tốc phát triển. Với thể chế, chính sách phù hợp, Thành phố Hồ Chí Minh có điều kiện thuận lợi thu hút đầu tư, nhất là những nhà đầu tư chiến lược, tầm cỡ. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy, cơ chế, chính sách phát triển Thành phố Hồ Chí Minh chưa phù hợp với tính chất và đặc điểm của một đô thị đặt biệt. Mặc dù, Thành phố Hồ Chí Minh đã được Quốc hội cho phép thực hiện thí điểm cơ chế đặc thù, nhưng chưa đáp ứng với sự đòi hỏi của thực tiễn phát triển của Thành phố. Tăng trưởng kinh tế của Thành phố Hồ Chí Minh gần đây chậm lại. Điều này một phần là do ảnh hưởng của đại dịch COVID-19, một phần là do còn nhiều điểm nghẽn, nút thắt chưa được tháo gỡ, trong đó có vấn đề về cơ chế, chính sách phát triển Thành phố Hồ Chí Minh.

3. Một số khuyến nghị

Nhằm triển khai Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng, ngày 07/10/2022, Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết số 24-NQ/TW

về phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Đông Nam Bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Nghị quyết đã xác định mục tiêu phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030 là: “Thành phố Hồ Chí Minh phải là thành phố văn minh, hiện đại, năng động sáng tạo, là nơi thu hút nhân tài, chuyên gia, nhà khoa học, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao đến sinh sống và làm việc; trung tâm tài chính quốc tế, phát triển ngang tầm các thành phố lớn trong khu vực châu Á, đóng vai trò là cực tăng trưởng của vùng; nơi tập trung của các định chế tài chính quốc tế, các tập đoàn kinh tế lớn của thế giới”.

Nghị quyết số 31-NQ/TW ngày 30/12/2022 của Bộ Chính trị về phương hướng phát triển Thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 xác định mục tiêu đến năm 2030 là: “Thành phố Hồ Chí Minh trở thành thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình, năng động sáng tạo, có nguồn nhân lực chất lượng cao; là thành phố dịch vụ - công nghiệp hiện đại, đầu tàu về kinh tế số, xã hội số; trung tâm kinh tế, tài chính; thương mại, văn hóa, giáo dục, khoa học, công nghệ của cả nước, hội nhập quốc tế sâu rộng, có vị thế nổi trội trong khu vực Đông Nam Á”; và tầm nhìn đến năm 2045: “Thành phố Hồ Chí Minh phát triển ngang tầm các đô thị lớn trên thế giới, trở thành trung tâm kinh tế, tài chính, dịch vụ của châu Á”.

Tiếp đó, Nghị quyết số 81/2023/QH15 ngày 09/01/2023 của Quốc hội về Quy hoạch tổng thể Quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 cũng xác định: “Xây dựng, phát triển Thành phố Hồ Chí Minh trở thành đô thị năng động, sáng tạo, dẫn dắt và tạo hiệu ứng lan tỏa, liên kết vùng đô thị; đủ sức cạnh tranh, hội nhập khu vực và quốc tế, có vai trò quan trọng trong mạng lưới đô thị của khu vực Đông Nam Á, châu Á”.

Để đạt được các mục tiêu đề ra tại các nghị quyết nêu trên, đồng thời thực hiện nhiệm vụ được Quốc hội thông qua tại Nghị quyết số 76/2022/QH15 ngày 15/11/2022 Kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XV: Chính phủ nghiên cứu, đề

xuất hoàn thiện cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh, trình Quốc hội xem xét, thông qua Nghị quyết thay thế Nghị quyết số 54/2017/QH14 trong thời gian sớm nhất. Trong giới hạn bài viết, nhóm tác giả đưa ra một số khuyến nghị như sau:

Một là, Thành phố Hồ Chí Minh cần tập trung thay đổi mô hình phát triển trong bối cảnh mới, gắn kết với phát triển Vùng. Trong bối cảnh phát triển hiện nay, cùng với sự phân công nhằm tận dụng lợi thế trong quá trình phát triển, Thành phố cần tập trung triển khai các nhiệm vụ trọng tâm vừa giải quyết những bất cập trước mắt, vừa tạo nền tảng cho việc phát triển lâu dài, từ đó tiếp tục khẳng định vị trí, vai trò đầu tàu của cả nước và Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam.

Hai là, tập trung tái cơ cấu nền kinh tế, gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng dựa trên khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và năng suất lao động cao. Thành phố tập trung phát triển kinh tế theo hướng phát triển các ngành dịch vụ mới có giá trị gia tăng cao, gắn với xây dựng trung tâm tài chính quốc tế, trung tâm thương mại - du lịch - logistics quốc tế, trung tâm đào tạo nhân lực và chăm sóc sức khỏe khu vực và quốc tế; tái cơ cấu các ngành công nghiệp theo hướng công nghệ cao và giá trị gia tăng cao, rà soát chuyên đổi công năng các khu chế xuất, khu công nghiệp theo hướng phát triển công nghệ cao - giá trị gia tăng cao gắn với hình thành các khu công nghiệp chuyên đề (công nghệ thông tin, dược - vật tư y tế, cơ khí - tự động hóa,...), các trung tâm đổi mới sáng tạo và các khu công nghiệp - dịch vụ - đô thị hiện đại; tập trung phát triển nông nghiệp công nghệ cao, gắn với phát triển du lịch, thể hiện rõ vai trò trung tâm sản xuất giống cây trồng - vật nuôi và trung tâm chế biến sâu và xuất, nhập khẩu nông sản. Bên cạnh đó, Thành phố cần tiếp tục xây dựng chính sách phát triển mạnh các mô hình kinh tế mới, như kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn nhằm tìm kiếm động lực tăng trưởng mới cho Thành phố trong giai đoạn tới. Thành phố cần tập trung

phát triển giáo dục - đào tạo chất lượng cao, đưa Thành phố thành trung tâm cung ứng nguồn nhân lực, phát triển thị trường lao động.

Ba là, Thành phố phải từng bước hiện thực hóa quan điểm, tầm nhìn của Bộ Chính trị về vị trí, vai trò của Thành phố Hồ Chí Minh trong vùng Đông Nam Bộ là thành phố hiện đại, thông minh, năng động sáng tạo; là nơi thu hút nhân tài, phát triển ngang tầm các thành phố lớn trong khu vực châu Á, đóng vai trò là cực tăng trưởng của Vùng và cả nước; nơi tập trung của các tổ chức quốc tế, các định chế tài chính, các tập đoàn kinh tế lớn của thế giới. Thành phố sẽ tích cực phối hợp với các địa phương trong vùng để xây dựng chương trình hợp tác phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2023 - 2030 với các nội dung trọng tâm theo Nghị quyết số 24-NQ/TW ngày 07/10/2022. Thành phố cần chủ động, tích cực phối hợp triển khai tốt nhiệm vụ lập Quy hoạch vùng Đông Nam Bộ thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050; Lập Quy hoạch Thành phố Hồ Chí Minh thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Bốn là, xây dựng cơ chế, chính sách tạo động lực phát triển Thành phố trong thời kỳ mới thông qua việc đẩy mạnh cải cách hành chính, tinh giản các quy định, nhiều quy trình phê duyệt điện tử hơn, ổn định và nhất quán trong các quy hoạch tổng thể; đảm bảo việc gia hạn giấy phép đầu tư và phê duyệt mở rộng đầu tư diễn ra thuận lợi để giữ chân và thu hút đầu tư trong môi trường toàn cầu ngày càng cạnh tranh.

Năm là, Thành phố phải làm tốt vai trò đầu mối và phối hợp với các địa phương trong vùng Đông Nam Bộ triển khai các dự án giao thông kết nối vùng như: đường vành đai 3, vành đai 4; triển khai các công trình giao thông đón đầu việc khánh thành Sân bay quốc tế Long Thành giai đoạn 1... Bên cạnh các công trình giao thông, Thành phố cần chủ động phối hợp với các nhà đầu tư, Bộ Giao thông vận tải xây dựng đề án “Cảng trung chuyển quốc tế Cần Giờ” theo tinh thần Nghị quyết số 24-NQ/TW nhằm bổ sung cho hệ

thống cảng biển Cái Mép - Thị Vải. Đây là dự án không chỉ có ý nghĩa về lợi ích của cảng biển, mà còn nâng cao lợi thế cạnh tranh của vùng Đông Nam Bộ nói riêng và Việt Nam nói chung đối với khu vực và thế giới, tạo sự hấp dẫn hơn đối với dòng vốn FDI.

Sáu là, tiếp tục đề xuất cơ chế phối hợp đồng bộ, kịp thời và hiệu quả giữa các địa phương trong vùng Đông Nam Bộ và các bộ, ngành có liên quan trong việc triển khai các nhiệm vụ cụ thể theo Nghị quyết số 24-NQ/TW, Nghị quyết số 31-NQ/TW, Nghị quyết số 81/2023/QH15 trên địa bàn vùng Đông Nam Bộ. Trước tiên là sự phối hợp và điều phối chung trong công tác quy hoạch của các địa phương và quy hoạch Vùng; triển khai các dự án hạ tầng giao thông kết nối, như đường vành đai 3, vành đai 4; các cao tốc Thành phố Hồ Chí Minh - Mộc Bài; Thành phố Hồ Chí Minh - Chơn Thành; Biên Hòa - Vũng Tàu; Đồng Nai - Lâm Đồng; mở rộng cao tốc Thành phố Hồ Chí Minh - Long Thành; nghiên cứu xây dựng hệ thống đường sắt kết nối vùng đô thị Thành phố Hồ Chí Minh □

(1) 05 thành phố trực thuộc Trung ương đóng góp bao nhiêu vào GDP cả nước năm 2022 (nhipsongkinhdoanh.vn)

(2) và (3) Lý do Thành phố Hồ Chí Minh chưa đón được nhiều “đại bàng” FDI - VnExpress Kinh doanh

(4) Thành phố Hồ Chí Minh kêu gọi đầu tư vào 197 dự án trong năm 2022, baotintuc.vn

(5) Phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo trong quá trình xây dựng và phát triển Thành phố Hồ Chí Minh trong giai đoạn mới (hcmcpv.org.vn)

(6) Thành phố Hồ Chí Minh và khởi nghiệp sáng tạo - Hệ thống thông tin Thống kê Khoa học và công nghệ (cesti.gov.vn)

(7) Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.256

(8) Đề án xây dựng Trung tâm tài chính quốc tế Việt Nam tại Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 3/2022